

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

244
4-60

2573

1924

BENJAMIN J. GIBBON

21

ՄԱՐԴԸ ՈՐ ԶԵՐ ԿՐՆԱՐ ՄԵՌՆԻԼ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊՈՐՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
1924

244
4-60

2001

2010

244
4-60

51

ՄԱՐԴԸ ՈՐ ԶԷՐ ԿՐՆԱՐ ՄԵՌՆԻԼ

ՊԵՆՃԸՄԻՆ ձ. ԿԻՊԸՆ

Սբ. Գրոց ամէնէն հրապուրիչ դէմքերէն մին է ան: Ապրեցաւ երբ նահապետներու, սաղմոսերգուններու և մարգարէներու Հին Տնտեսութիւնն արագ դէպի կործանում կը դիմէր: Ժամանակը գիշերուան այն ամենամութ պահն էր, որու անմիջապէս արշարոյսը կը յաջորդէ: Սակայն Իսրայէլի գիշերուան խօլ խաւարին մէջ — երբ ամէն ինչ մութ էր կրօնապէս ու քաղաքականապէս — կային քանի մը անձեր, որոնք ամուր փարած էին Մեսիայի մը գալստեան ազգային յոյսին, Մեսիայի մը՝ որ պիտի ըլլար «Լոյս մը հեթանոսները լուսաւորելու, և փառք՝ Իսրայէլի ժողովուրդին»:

Եւ այդ անձերէն, այդ ամենահաւատարիմներէն մին էր Սիմէօն: Ուստի եզակիան պատուով մը վարձատրուեցաւ: Պիտի չմեռնէր ան մինչև որ իր աչքերն իրականապէս տեսնէին զայն, որու կը հաւատար ու կ'անձկար իր սիրտը՝ յոյսի դէմ յուսալով: Այս հաւաստիքը թերեւս գիշերային տեսիլով տրուեցաւ անոր, թերեւս ալ յարածուն համոզում մը եղաւ արթուն մտքի մէջ զարգացող: Բայց կանխազուշակութիւն չէր, այլ աւելի բան մը — Աստուածային յայտնութիւն: «Անոր յայտնուած էր Սբ. Հոգիէն թէ մահ պիտի չսեսնէ, մինչեւ Տերօջր Օծեալը սեսնէ:»

Ի՞նչ եղական երաշխաւորութիւն: Ի՞նչ թռիչ կուտայ այս՝ երեւակայութեան: Մտքիս առջև կը բերեմ ձերունին նախ, որ կը հրճուի անմիջական մահէ զերծ ըլլալուն համար: Ծերութիւնը կրնար թոռմեցնել զայն, բայց անկարող էր մեռցնել: Հիւանդութիւնը կրնար կքել, տկարացնել զայն, բայց մահաոտիթ ոչ մէկ բան կրնար կարճել անոր կեանքը: Մահացու ոչ մէկ արկած կրնար պատահիլ անոր: Չկար վառ կրակ մը որ կարենար սպառել զայն: Չկար հոսուն ջուր մը որ կարենար խեղդել զայն: Իշխանական դահուն վրայ կը բազմէր բռնակալ մը, որ թկթեւօրէն կը խաղար մարդկային կեանքի հետ և բարի մարդիկ կ'արհամարհէր: Բայց Հերովդէս ու իր պատերազմիկները ոչ մէկ զօրութիւն կրնային ունենալ Սիմէօնի դէմ: Թովեալ կեանք մը ունէր ան, «մինչև Տէրոջը Օծեալը» տեսաւ:

Բայց մինչ տարիները կ'անցնէին, կ'երեւակայեմ թէ հետզհետէ խոնջած երեւոյթ մը առաւ: Բարեկամները մէկիկ մէկիկ զացին մինչև որ ինք մնաց սամբան վերջին վարդին նման, ոչ թէ «բացուած», այլ միայնակ թօշնած: Սկսաւ նեղուիլ երկարատև յապաղումէն: Գիշերն արդեօք պիտի չվերջանար: Արշալոյսը պիտի չզաօր բնաւ: Կը տեսնեմ զայն յանկարծ զեղեցիկ երիտասարդի մը դիմաց կանգ առած՝ երուսաղէմի մէկ փողոցին մէջ, ինչպէս Սամուէլ կողմեցաւ եղիարի առջև ու մրմնջեց, «Իրաւ որ Տէրոջը Օծեալը իր առջև է,» բայց նոյն ներքին ճամբով թափաց աղարարել, «Մարդուն նայիլը չըլար:» Կարծեմ թէ սովորու-

38714-67

թիւն ըրաւ անձկութեամբ զննել պղտիկ աղայոց դէմքերը և մտածել թէ արդեօք անոնցմէ մին սահմանուած է ըլլալ Տէրոջ Օծեալը: Եւ վստահ եմ թէ մարդիկ ճանչցան զայն և իմացան անոր տարօրինակ պատմութիւնը, թէ համակրանքով կը նայէին անոր և ահով լեցուած մրմունջներով կը կոչէին զայն «Մարդը որ չէր կրնար մեռնիլ:» «Իմ Տէրս ինչո՞ւ կ'ուշացնէ իր դալը: Ինչո՞ւ կ'ուշանան անոր կառքին անիւները:» Այսպէս կ'ողբերգէր Սիմէօնի սիրտը:

Բայց յիշատակելի օր մը, առաւօտուն կանուխ, տուճար գնաց, և ահա անոր աշաղրութիւնն յանկարծ գամուեցաւ խոնարհ ամուլի մը վրայ, որ նոր հասած էր գոհաբանութիւն մատուցանել Մանկան մը ծննդեան համար: Մանկիկ մը կար խոնարհ, համեստ մօր մը զիրկը: Լոյսի յանկարծական հեղեղ մը խուժեց Սիմէօնի միտքը: Այս էր Ան — Տէրոջը Օծեալը: Ծերունին, ամփոփելով բոլոր իր մնացեալ ոյժը, զիրկն առաւ նորածին Մանկիկը և սկսաւ իր կարապի երգը. «Այ հիմա, ով Տէր, արձակես քու ծառայ խաղաղութիւնով, վասն զի իմ աչքերս տեսան քու փրկութիւնդ:» Ապա տուն զնաց ուրախութեամբ: Տեսած էր Տէրոջը Օծեալը: Կեանքն այլևս հրապոյր չունէր: Սպասման բոլոր իր երկար և տաժանելի տարիները պատկուեցան գերագոյն այդ տեսարանով: Եթէ Մաթուսաղայի չափ իսկ սպրէր, կեանքը չէր կարող աւելի մեծ փառք մը ցուցնել անոր:

Երկիւղալի նակասագիրն է մեռնիլ առանց տեսնելու կեսացնող տեսարանը, որ Տէրոջը Օծեալն է:

52650-4-2

05

Շատ տարիներ առաջ տաղանդաւոր երիտա-
սարդ կղերական մը Լոնտոնի երեւելի մէկ եկեղե-
ցին կը լիցնէր հիացողներու խումբն բազմութեամբ :
Բայց Բրիտտոսի միտքը ունեցողներ տխրութեամբ
կ'երերցնէին իրենց դուինները, մրմնջելով, «Աւե-
տարանը չքարոզէր, Աւետարանը չգլխե՛ր» :

Կղերականն յանկարծ ծանր հիւանդութեան
մը ենթարկուեցաւ : Օրերով մահուան դուռները
դեզերեցաւ : Խելացնոր չեղաւ, միտքը սովորա-
կանէն աւելի ժրութեամբ գործեց : Եւ սարսա-
փելի գիւտ մը ըրաւ—Աւետարանը չէ՛ր քարոզած,
Աւետարանը չէ՛ր գլխե՛ր : Զգաց թէ, եթէ մահ-
ուան դռները բացուէին և զինք ներս առնէին,
յաւիտենական և անյոյս խաւարը պիտի դիմէր :
Երբեք տեսած չէր Տէրոջը Օծեալը — և մահամեծ-
էր : Սակայն անդամաւոր աղօթեց Սիմէօնի աղօթ-
քով, որ «մահ չտեսնէ ինք մինչեւ որ Տէրոջ Օծ-
եալը տեսնէ» : Ամենողորմ Աստուծոյ աղաղակեց
որ առողջացնէ զինք և իր փրկութիւնը ցուցնէ,
և այնուհետեւ առնէ զինք ե՛րբ և ուզէ : Եւ Աստ-
ուած պատասխանեց անոր աղաղակին, և մահու-
մեծը տակաւ առողջացաւ : Բիշ յետոյ բաց-
ուեցան անոր աչքերը, և տեսաւ Տէրոջ Օծեալը,
Աստուծոյ օծեալ Մեսիան իբրև իր Փրկիչն ու իր
Թագաւորը :

Երկար տարիներ ապրեցաւ այնուհետեւ բո-
լորանուէր ծառայութեամբ : Իր եկեղեցիին մէջ
զարկ տուաւ Աւետարանչութեան, և բարձրաստի-
ճան պաշտօնեայ մը եղաւ : Մեռաւ իբրև Գահերէց
մեծ քաղաքի մը : Բայց մինչեւ ցվերջ յայտարարեց

թէ, եթէ այն հիւանդութենէն մեռնէր, յաւիտ-
եան պիտի կորսուէր, և մինչեւ ցվերջ զԱստուած
փառաւորեց որ ինք ապաքինելով չտեսաւ մահ,
«մինչեւ Տէրոջ Օծեալը տեսաւ» :

Ահա այդ ճակոտագիրն է, որմէ ամէնս վախ-
նալու ենք : Մինչեւ որ զայն տեսնենք ի ցնծու-
թիւն մեր սիրտերուն և ի փրկութիւն մեր հոգի-
ներուն, պարտիմք անդամաւոր միտք պահել անա-
ւոր սա կարելիութիւնը թէ կրնանք մահ տեսնել
առանց տեսնելու Տէրոջ Օծեալը :

Անգղիոյ հարաւակողմը առեւտրական մը կար,
որ իր գործին շատ ուշադիր ըլլալով հարստացաւ :
Ապա յանկարծ իր որդւոյն յանձնեց գործը և ինք
ճամբորդութեան ձեռնարկեց : Հիւսիս, հարաւ,
արեւելք ու արեւմուտք ճամբորդեց : Գնաց նախ
Անգղիա և Բրիտանական Կղզիները, և պտրտեցաւ
ծայրէ ծայր : Յետոյ անցաւ Եւրոպա և Ամերիկա,
ու երկար ժամանակ մնաց հոն : Երկրագնդիս շրջ-
անն ըրաւ : Այցելեց կարծեմ Ափրիկէ և Աւս-
տրալիա, և որ մը իր իսկ տան մէջ սա բացատ-
րութիւնը տուաւ ինծի .

«Ես միլիոններ չդիզեցի, ինչպէս ոմանք կ'ը-
սեն : Չափաւոր սահմանի մէջ հանգիստ ապրելու
և ճամբորդելու չափ դրամ չահեցայ — այսչափ
միայն : Բայց յանկարծ սա մտածուամբ ունեցայ թէ
կրնոյի մեռնիլ առանց աշխարհը տեսնելու : Ինծի
սոսկալի բան թուեցաւ Աստուծոյ առջեւ ելլել
առանց ջանացած ըլլալու բոլոր այն դեղեցկու-
թիւնները տեսնել, զորս ինք արժան համարեցաւ
ստեղծել : Ուստի ճամբայ ելայ անմիջապէս :»

Շատ ոգիւնեցայ այս խօսքերէն, բայց բնաւ
 չհամոզուեցայ: Ճամբորդութիւնը բերկրառիթ
 դուարձութիւն է, երբ ժամանակն ու միջոցը կը
 ներեն: Ես ալ պիտի ուզէի շատ ճամբորդել, բայց
 շատ ճակատողիւրներ կան աւելի գէշ քան այն որ-
 մէ իմ բարեկամս սոսկաց: Վստահ եմ թէ, եթէ
 մարդոց կեանքերուն մէջ Աստուծոյ գործին հոգ
 տանելով այնչափ զբող ըլլամ որ չկրնամ ուզա-
 ծիս չափ տեսնել անոր գործերը Բնութեան մէջ,
 ինք պիտի ներէ ինձի:

Սակայն երկիւղալի ճակատագիրը և աններե-
 լի յանցանքը պիտի ըլլայ մեռնիլ առանց Տէրոջ
 Օծեալը տեսած ըլլալու: Աստուծոյ ամենամեծ պար-
 գեւն է մարմնացեալ փրկիչը: Եւ առանց զայն տես-
 նելու մեռնիլն ուրիշ բան չէ, բայց եթէ վրիպել
 կեանքի կեդրոնական կօչումէն, զրկուիլ կեանքի
 ամենամեծ փառքէն, թողուլ կեանքը համակ աւեր
 ու փլատակ: Սոսկալի ճակատագիրն այս է:

Եւ աններելի է: Վասն զի երկար ժամանակ
 պիտի չսպասենք — Սիմիօնի պէս: Հեռաւոր ճամ-
 բորդութիւն պիտի չընենք — վերոյիշեալ բարե-
 կամիս պէս: Այլ միայն պիտի դառնանք մեր ճամ-
 բաներուն ծուլութենէն, Աբ. Հոգւոյն օգնութեամբ,
 և դարձի այդ գործին մէջ զինք պիտի տեսնենք:
 Կը բաւէ միայն որ մեր սիրտերուն աչքերը բա-
 նանք, և հաւատքի այդ գործով զինք կը տես-
 նենք: Արդարեւ, միմիայն ոճրապարտ անտարբերու-
 թեամբ կրնանք զրկուիլ տեսիլներու այդ Տեսիլէն,
 կեանքի այդ Լոյսէն ու Փառքէն: Եւ «Ինչպէս պի-
 տի ազատինք՝ եթէ անհոգ ըլլանք այնպիսի մեծ
 փրկութենէ մը» (Ներ. Բ. 3):

հւյ
 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՏԱՅԻՆԻ ՄԱՐԿԱԿՈՍԻ
 ԳՐԱԴԱՐԱՆ
 1900-1919 թթ.
 ՀԱՅԿԵՆ
 3411

<< Ազգային գրադարան

NL0029425

